

25.9.2024

JulkICT-osasto

Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito 2024–2027

Päivitetty ohjelmasuunnitelma

Sisällys

1. Ohjelman tausta	3
2. Ohjelman tavoitteet ja vaikuttavuus	3
3. Ohjelman toimeenpano	4
4. Ohjelman aikataulu ja vaiheistus	5
5. Ohjelman organisointi ja ohjausmalli	6
6. Ohjelman liittymät, riippuvuudet ja rajaukset	7
6.1. Ohjelman liittymät ja riippuvuudet	7
6.2. Ohjelman rajaukset	9
7. Ohjelman budjetti	9
8. Riskit ja riskien hallinta	10

1. Ohjelman tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että hallituskauden aikana toteutetaan hankkeita, joilla digitalisoidaan elämäntapahtumien tai yritystapahtumien ympärille kiinnittyvät julkiset ja yksityiset palvelut niin, että ne toimivat saumattomasti yhteen. Yhtenä tällaisena kokonaisuutena turvataan edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito (s. 113). Lisäksi hallitusohjelman luvussa 2.5 digitaalisista palveluista ja tietojohdamisesta todetaan, että ihmisten oikeutta ja mahdollisuuksia omien tietojen hallintaan vahvistetaan sekä helpotetaan puolesta asiointia ja kuolleen omaisen asioiden hoitamista (s. 39).

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus myös seuraa ja jatkaa Suomen digitaalisen kompassin (VNS 10/2022 vp) tavoitteiden edistymistä (s. 113). Digikompassi on vuoteen 2030 ulottuva kansallinen digistrategia, joka luo kokonaiskuvan Suomen digitalisaatiokehityksestä ja ohjaa kansallisen kehitystyön suuntaa. Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistäminen julkisten palvelujen kehittämisessä on osa digikompassin tavoitteita.

Hallitusohjelmakirjauksia ja digikompassin tavoitteita toimeenpannaan Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishjelmassa (VN/33803/2023) ja Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon ohjelmassa (VN/35368/2023). Edistämishjelma on asetettu toimikaudelle 5.2.2024-31.3.2027, jonka aikana tuetaan elämäntapahtumia ja liiketoimintatapahtumia digitalisoivien hankkeiden valmistelua kohti toimeenpanoa, ehdotetaan valmisteltuja hankkeita toimeenpantaviksi sekä ohjataan ja koordinoidaan käynnistettävien hankkeiden toimeenpanoa. Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon ohjelman toimikauden 5.4.2024-31.12.2027 aikana toteutetaan läheisen kuolemaan liittyvien palveluiden digitalisointia ja sujuvoitetaan omaisen asiointia.

Tällä hetkellä edesmenneen omaisen asioiden hoitaminen on läheisille pitkä ja raskas prosessi, johon liittyy asiointia eri viranomaisten kanssa, usein myös paperisessa muodossa. Läheisen arjen hankaloittamisen lisäksi nykyinen toimintamalli on raskas ja kustannustehoton myös viranomaisille ja muille palveluntarjoajille. Nykytilanteessa digitaalinen asiointi on mahdollista kuolinpesille vain rajoitetusti, eikä kuolemaan liittyvä tieto kulje saumattomasti digitaalisessa ja rakenteisessa muodossa eri toimijoiden välillä. Palvelujen digitalisoinnin, automaation ja tiedon tehokkaamman hyödyntämisen avulla on mahdollista sujuvoittaa kuolinpesän ja sen osakkaiden asiointia. Paperiasioinnin ja manuaalisten toimintatapojen vähentämisellä on samalla tuottavuusvaikutuksia viranomaisten toimintaan.

2. Ohjelman tavoitteet ja vaikuttavuus

Elämäntapahtumiin liittyvien palvelukokonaisuuksien digitalisoinnin tavoitteena on, että julkisia palveluita kehitetään ja tuotetaan jatkossa aiempaa kokonaisvaltaisemmin huomioiden ihmisten erilaiset tarpeet ja tilanteet. Elämäntapahtumalähtöisellä kehittämisellä tuotetaan nykyistä sujuvampaa ja kokonaisvaltaisempaa palvelukokemusta, lisätään julkisen palvelutuotannon kustannustehokkuutta ja yhteentoimivuutta sekä vahvistetaan palvelutuotannon vaikuttavuutta. Tavoitetilassa julkisen hallinnon asiointipalvelut ovat käyttäjälle sujuvasti yhteentoimivia ja asiointitarve on keventynyt, joissain tilanteissa jopa poistunut automaation myötä.

Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon ohjelman tavoitteena on varmistaa läheisen kuolemaan liittyvien asioiden sujuva hoitaminen digitalisoimalla ja rakenteellistamalla tarvittavia

asiakirjoja, parantamalla ohjeistusta sekä edistämällä automaatiota tehostaen samalla viranomaisten prosesseihin ja käsittelyihin liittyviä suoritteita. Tällä vähennetään asioivan omaisen hallinnollista taakkaa. Uudet sähköiset palvelut helpottavat myös paperimuotoisia menettelyitä. Esimerkiksi perukirja voidaan tarvittaessa edelleen tehdä paperisena hyödyntäen sähköisiä palveluita ja tietomalleja.

Osana ohjelmaa tuotetaan uusina palveluina kuolinpesän sähköinen asiointipalvelu, sähköinen perukirja, kuolinpesän osakasrekisteri ja testamenttirekisteri. Testamenttien osalta arvioidaan vielä erikseen testamenttirekisterin perustamisesta saatavia hyötyjä suhteessa kustannuksiin ennen sen toteuttamispäätöstä sekä sähköisen testamentin laatimisen mahdollisuutta. Samoin arvioidaan tarvetta kuolinpesän yksilöivälle tunnukselle, jota käytettäisiin sähköisessä asiointissa. Lisäksi ohjelmakauden aikana selvitetään resurssien puitteissa ohjelman tuotoksiin liittyviä tiedonsaantitarpeita sekä niiden pohjalta tuotosten skaalaamiseen ja jatkokehitykseen liittyviä mahdollisuuksia. Tuotostavoitteiden toteutumista seuraavat ja toimeenpanoa ohjaavat mittarit tarkennetaan erikseen osana ohjelmaan sisältyviä kehityshankkeita.

Ohjelman tuotokset sujuvoittavat osaltaan viranomaisraajat ylittävää asiointia, tehostavat julkisen hallinnon palvelutuotantoa, kehittävät digitalisaatiota edistävää lainsäädäntöä sekä edistävät julkisen hallinnon tiedonhallinnan yhteentoimivuutta. Tarvittavien asiakirjojen digitalisoimisella, automaation lisäämisellä sekä asiakaspalvelun ja manuaalisen työn tarpeen vähenemisellä on positiivisia tuottavuusvaikutuksia eri viranomaisille. Ohjelma tukee myös osaltaan digitaalisen asiointin ensisijaisuuden edistämistä ja siten sujuvampia ja ekologisesti kestävämpiä, ajasta ja paikasta riippumattomia julkisia palveluita.

3. Ohjelman toimeenpano

Ohjelman toimeenpanosta, rahoituksesta ja siihen sisältyvien kehityshankkeiden kokonaiskoordinaatiosta vastaa valtiovarainministeriö, joka ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi tekee yhteistyötä erityisesti Digi- ja väestötietoviraston, Verohallinnon ja oikeusministeriön kanssa. Ohjelman ohjausryhmässä ovat edustettuina edellä mainitut organisaatiot sekä keskeiset sidosryhmät. Ohjausryhmä seuraa ja tekee linjauksia kehityshankkeiden etenemisestä. Ohjelman organisoituminen ja ohjausmalli on esitelty tarkemmin luvussa 5.

Ohjelman toimeenpanoon liittyvä kehitystyö edellyttää tietojärjestelmien ja -rekisterien kehittämistä sekä lainsäädännöllisiä muutoksia. Kehitystyö toteutetaan erillisissä Digi- ja väestötietoviraston ja Verohallinnon kehityshankkeissa, joissa virastot tuottavat yhteistyössä edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon mahdollistavan palvelun. Yhteistyön laadun varmistamiseksi luodaan kehittämisen ajaksi sekä jatkuvien palvelujen osalta yhteistyömalli organisaatioiden välille.

- **Digi- ja väestötietoviraston kehityshanke** vastaa kuolinpesän osakasrekisterin ja mahdollisen testamenttirekisterin toteuttamisesta. Digi- ja väestötietovirasto toteuttaa osaksi palvelua sähköisen osakasrekisterin ja siihen liittyvät suomi.fi-valtuudet, osakasrekisteriin välittömästi liittyvät suomi.fi-viestit, virkailija- ja sidosryhmäkäyttöliittymän osakasrekisteriin sekä edellä mainittuihin palveluihin liittyvät rajapinnat.
- **Verohallinnon kehityshanke** vastaa kuolinpesän sähköisen asiointipalvelun ja sähköisen perukirjan sekä perintöveroilmoituksen toteuttamisesta. Verohallinto toteuttaa OmaVeron kuolinpesän sähköisen asiointipalvelun, joka sisältää toimintoina mm. asiakkaan käyttöliittymän kuolinpesän osakasrekisteritietojen ylläpitämiseksi, kuolinpesän asiointipalvelun toimintoihin

liittyvät suomi.fi-viestit, rakenteisen esitäytetyn perukirjan ja perintöveroilmoituksen, mahdollisuuden tarvittavien otteiden tilaamiseen osakasrekisteristä sekä ohjauksen suomi.fi-valtuudet palveluun valtuuksien hallinnoimiseksi. Lisäksi Verohallinnon kehityshankkeessa mahdollistetaan osakasrekisteriin liittyvän maksutoiminnallisuuden toteutus, kehitetään tarvittavat rajapinnat sekä tarvittaessa toteutetaan erillinen rajapinta perukirjan rakenteellisten tietojen toimittamiseksi.

Ohjelman toimeenpanoon liittyviä tehtäviä ja toteutusten yksityiskohtia tarkennetaan vastuuorganisaatioiden omissa hankesuunnitelmissa.

Muutosten toteuttaminen ja tarvittavien tietojen hyödyntäminen edellyttävät lainsäädäntömuutoksia, jotka valmistellaan valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön yhteistyössä. Lainsäädäntömuutosten selvittämistä ja valmistelua varten on asetettu **lainsäädäntötyöryhmä**. Työryhmä valmistelee ehdotuksen tarvittavista lainsäädäntömuutoksista hallituksen esityksen muotoon.

Ohjelman tavoitteiden saavuttaminen tässä suunnitelmassa kuvatulla tavalla ja hallituskauden aikaraameissa edellyttää, että **järjestelmäkehitystä tehdään ohjelman aikana lainsäädäntötyön rinnalla**.

Ohjelman toimeenpanoon liittyy kehityshankkeiden sisäisiä ja välisiä riippuvuuksia, minkä vuoksi käytännön toimenpiteisiin ja niiden aikataulutukseen osana toimeenpanoa voi tulla tarkennuksia useamman kerran vuodessa. Toimenpiteiden tavoitteiden mukaista etenemistä seurataan ohjelman ohjausryhmässä.

Ohjelman toimeenpanon etenemisestä ja tuloksista viestitään avoimesti ja monikanavaisesti. Viestinnästä laaditaan erillinen suunnitelma valtiovarainministeriön johdolla.

4. Ohjelman aikataulu ja vaiheistus

Ohjelma on kestoaltaan noin kolme ja puoli vuotta ajoittuen vuosille 2024–2027. Ohjelmaan kuuluvien kehityshankkeiden ja lainsäädäntötyön tarkemmat aikataulut täsmennetään osana hankesuunnitelmia sekä erillisessä toimeenpanosuunnitelmassa.

Kokonaisuuden aikaa vievimmäksi osuudeksi on tunnistettu lainsäädännön muutostarpeiden edistäminen, joka kattanee lähes koko hallituskauden. Tietojärjestelmien kehittämisen osalta on arvioitu, että hankkeen aloituksesta ensimmäiseen laajempaan käyttöönottoon kuluu 2-3 vuotta. Tietyt osa-alueet voidaan toteuttaa ja ottaa käyttöön nopeammin ja vastaavasti osa toteutuksista voi viedä kauemmin. Alustavan aikataulun mukaan uusien palvelujen käyttöönotot ja tarvittavan lainsäädännön voimaantulo tapahtuisivat vuosien 2026 ja 2027 aikana.

Karkea vaiheistus ohjelman etenemiselle on seuraava:

- **Vuosi 2024:** Ohjelman ja hankkeiden asettaminen, rekrytoinnit, lainsäädäntö- ja kehitystyön valmistelu ja käynnistäminen, arkkitehtuurimallin tuottaminen.
- **Vuosi 2025:** Tekninen kehitystyö, esimerkiksi väestötietojärjestelmän, kuolinpesän osakasrekisterin ja kuolinpesän Suomi.fi-valtuuksien kehittäminen. Lainsäädäntötyö.

- **Vuosi 2026:** Tekninen kehitystyö, esimerkiksi osakasrekisterin käyttöliittymien, sähköisen perukirjan ja sen rajapintojen sekä mahdollinen testamenttirekisterin kehittäminen. Rajapintojen toteuttaminen. Lainsäädäntötyön viimeistely ja hallituksen esityksen antaminen.
- **Vuosi 2027:** Lainsäädäntö voimaan. Tuotosten viimeistely ja käyttöönotto.

Ohjelma ja sen hankkeet raportoivat etenemisestään valtion yhteiseen hankesalkun hallintapalveluun ja ohjelman ohjausryhmälle sen kokousrytmin mukaisesti. Ohjelmakauden päätteeksi ohjelmasta toteutetaan riippumaton loppuarviointi, joka tuottaa tietopohjaa muiden elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämisen hankkeiden ja projektien käyttöön.

5. Ohjelman organisointi ja ohjausmalli

Ohjelman omistajana toimii ja sen ohjauksesta vastaa valtiovarainministeriö, joka asettaa ohjelman ja sen ohjausryhmän. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluu seurata, ohjata ja tehdä tarvittavat linjaukset koskien ohjelman toteutusta ja siihen kuuluvien hankkeiden edistämistä. Ohjausryhmä koostuu valtiovarainministeriön, oikeusministeriön, Digi- ja väestötietoviraston ja Verohallinnon edustajista sekä keskeisten sidosryhmien Finanssiala ry:n, Kansallisarkiston, Kirkkohallituksen, Maanmittauslaitoksen ja Traficom:n nimeämistä pysyvistä asiantuntijajäsenistä.

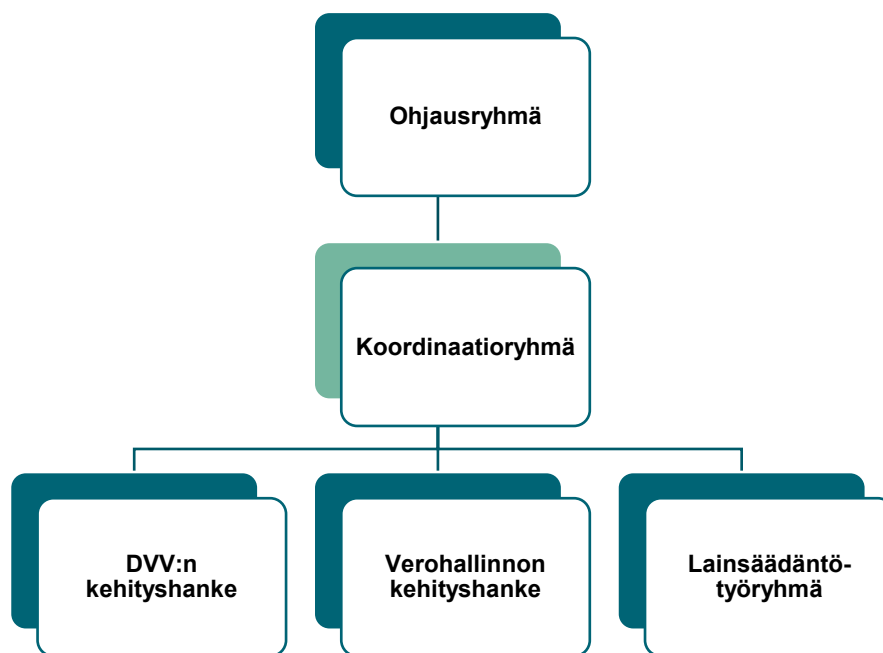
Ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavat tuotokset tuotetaan luvussa 3 mainituissa kehityshankkeissa, joista vastaavat nimetyt vastuuviranomaiset. Ohjelman tavoitteiden edellyttämien lainsäädännön muutosten valmistelusta vastaavat valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Säädosmuutosten valmistelua varten on asetettu erikseen lainsäädäntöryhmä.

Valtiovarainministeriön kokoama koordinaatioryhmä vastaa ja tukee ohjausryhmää kokonaisuuden koordinoinnissa ja hankkeiden välisessä vuorovaikutuksessa järjestämällä tarvittavat säännölliset kokoontumiset esimerkiksi hankepäälliköille ja muille hanketoimijoille. Valtiovarainministeriön ohjelmaan kiinnittämä virkahenkilöstö vastaa ohjausryhmän sihteeristön järjestämisestä, ohjelmaan liittyvästä viestinnästä ja sen koordinoinnista valtiovarainministeriössä yhteistyössä viestintäyksikön kanssa.

Ohjelman vaikuttavuuden varmistamiseksi tehdään säännöllistä sidosryhmäyhteistyötä myös ohjausryhmän ulkopuolisten tahojen kanssa. Tässä yhteistyössä huomioidaan asiakkaiden ja kansalaisnäkökulmaa edustavien tahojen osallistuminen.

Ohjelman etenemistä seurataan tarkoituksenmukaisella tavalla osana yhteiskunnan uudistamisen ministeriryhmän ja ministeriöiden välisen digitalisaation ja datatalouden yhteistyöryhmän Digitoimiston toimintaa. Ohjelma tekee myös yhteistyötä Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishankkeen kanssa.

Alla on esitetty kaavakuva Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon ohjelman yleisestä organisoitumisesta.

Kuva 1: Ohjelman organisoituminen.

6. Ohjelman liittymät, riippuvuudet ja rajaukset

6.1. Ohjelman liittymät ja riippuvuudet

Seuraavassa taulukossa kuvataan ohjelman toteuttamisen riippuvuudet muista ohjelmista, projekteista, kehityksestä, kehittämisestä tai päätöksistä. Nämä huomioidaan ohjelman toteutuksen suunnittelussa.

Ohjelman liittymät ja riippuvuudet	
Kohde	Kohteen kuvaus
Ohjelman sisäiset keskinäisriippuvuudet	Ohjelmaan sisältyvien hankkeiden välillä on keskinäisiä riippuvuuksia, esimerkiksi DVV:n tuottaman osakasrekisterin asiakaskäyttöliittymän toteutus OmaVeron sekä kuolinpesän sähköisen asiointipalvelun käyttö- ja katseluoikeuksien perustuminen osakasrekisterin tietoihin sekä valtuustietoihin. Molemmat kehityshankkeet ovat myös sidoksissa lainsäädäntömuutosten aikatauluun ja sisältöihin.

Ohjelman liittymät ja riippuvuudet	
Kohde	Kohteen kuvaus
Digitaalisen asioinnin ensisijaisuus (VM, OM)	Valtiovarainministeriö on asettanut ohjelman digitaalisen asioinnin ensisijaisuudesta, joka valmistelee siirtymistä ensisijaisesti sähköiseen viranomaisviestintään. Edesmenneen omaisen asioiden vaivattoman hoidon ohjelmalla edistetään osaltaan digitaalista asiointia viranomaispalveluissa. Ohjelmiin liittyviä mahdollisia lainsäädäntökytköksiä on seurattava säännöllisesti.
Digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hanke (VM)	Valtiovarainministeriö on asettanut digitalisaation ja tiedon liikkuvuuden esteiden purkamisen hankkeen, jonka tarkoitus on helpottaa tiedon liikkuvuutta julkisessa hallinnossa ja poistaa digitalisaatiota estävää sääntelyä. Ohjelmaan liittyvä mahdollistava lainsäädäntötyö on osaltaan kytköksissä tähän hankkeeseen.
Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmä (SM, Tulli)	Sisäministeriön esiselvityksessä 2023 on tarkasteltu tilitapahtumatietojen kyselymahdollisuuden lisäämistä Tullin ylläpitämään pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään. Keskitetty tietojärjestelmä tilitapahtumatietojen kyselyille voisi mahdollisesti olla hyödynnettävissä myös perukirjaan tarvittavien tietojen ilmoittamiseen finanssialan toimijoilta.
Kuolintiedon sähköisen ilmoittamisen kehittyminen (Hyvinvointialueet)	Ohjelman tavoitteiden ja tuottavuusvaikutusten saavuttamisen kannalta on tärkeää, että kuolintiedon sähköisen ilmoittamisen osuus kasvaa merkittävästi. Tässä keskeinen rooli on hyvinvointialueilla ja niissä tapahtuvaa kehitystä asian suhteen on seurattava tarkasti. Lähtökohtana on, että monilla hyvinvointialueilla on asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyvää kehitystarvetta.
eIDAS ja digilompakon kansallinen toteuttaminen (VM)	Ohjelma seuraa eurooppalaisen lompakkosovelluksen kansallista toteutusta ja varmistaa tarvittaessa yhteentoimivuuden toteutumisen mahdollisten liitännäisten osalta. Tulevaisuuden liittymäkohtia voisivat olla esimerkiksi erilaisten asiakirjojen vieminen lompakkoon tai itseään koskevien tietojen osoittaminen kuolinpesien osakkuuksien osalta.

6.2. Ohjelman rajaukset

Seuraavassa taulukossa kuvataan ohjelman toteuttamisen rajaukset ja rajausten syyt. Toteuttamisen rajauksessa määritellään sellaiset asiat ja ominaisuudet, joiden saattaisi kuvitella kuuluvan ohjelman tehtäviin ja tuotoksiin, mutta joita ei jostain syystä toteuteta tässä ohjelmassa ja joilla pyritään poistamaan luuloja ja oletuksia.

Ohjelman rajaukset	
Kohde	Kohteen kuvaus
Avioehtorekisteri	Ohjelmaa valmisteltaessa on tunnistettu, että kuolinpesän asioinnin sujuvoittamiseksi tarvitaan myös avioehtoihin liittyvää digitalisointia koskien tietojen rakenteisuutta ja yhteentoimivuutta. Kehittämislle ei ole varattu ohjelmassa rahoitusta, mutta se on tunnistettu mahdolliseksi tulevaisuuden kehityskohteeksi.
Kuolintiedon sähköisen ilmoittamisen kehittäminen	Kuolintiedon ilmoittamisen parantaminen edellyttäisi kehittämistä asiakas- ja potilastietojärjestelmiin hyvinvointialueilla. Tähän ei ole varattu ohjelmassa rahoitusta.

7. Ohjelman budjetti

Ohjelman kokonaisbudjetti vuosina 2024–2027 on yhteensä 16 674 000 euroa. Kokonaiskustannukset pitävät sisällään Digi- ja väestötietoviraston kehityshankkeen, Verohallinnon kehityshankkeen ja lainsäädännön valmistelun (oikeusministeriön lainsäädäntöresurssi) kustannukset, joiden jakauma on esitetty alla olevassa taulukossa. Edellä mainituille organisaatioille myönnetään toimenpiteiden rahoitusta varten käyttö- ja kirjausoikeus erikseen sovittavalle momentille. Lisäksi kustannukset pitävät sisällään option testamenttirekisterin ja sähköisen testamentin toteuttamisesta. Resurssien puitteissa mahdollistetaan myös ohjelman tuotosten skaalaamiseen ja jatkokehitykseen liittyvä selvittäminen. Näihin liittyvät ehdotukset käsitellään erikseen ohjelman ohjausryhmässä. Kokonaisbudjetti sisältää myös käynnissä olevan Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishankkeen rahoituksen.

Kokonaisuus	Kustannus
DVV:n kehityshanke	8 080 000 euroa
Verohallinnon kehityshanke	3 990 000 euroa
Oikeusministeriön lainsäädäntöresurssi	720 000 euroa

Kokonaisuus	Kustannus
Optio testamenttirekisteristä ja sähköisestä testamentista sekä mahdollinen tuotosten skaalaamiseen ja jatkokehitykseen liittyvä selvittäminen	2 634 000 euroa
Elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation edistämishankkeen rahoitus	1 250 000 euroa
Yhteensä	16 674 000 euroa

Kehityshankkeiden osalta taulukon luvut koskevat kehittämisen kustannuksia. Hankkeiden toteutuksen jälkeiset jatkuvat ylläpitokustannukset katetaan hankkeista saatavilla tuottavuusvaikutuksilla ja asiakasmaksuilla.

Ohjelman ja sen hankkeiden kustannuksia seurataan valtion yhteisen hankesalkun hallintapalvelun kautta. Hankesalkun kautta tiedot siirtyvät myös Digisalkkuun, joka toimii seurantatyökaluna yhteiskunnan uudistamisen ministeriöryhmälle.

8. Riskit ja riskien hallinta

Ohjelmaan kuuluvat hankkeet tekevät omat riskiarvionsa osana hankesuunnitelmia. Lisäksi hankkeet laativat erilliset riskienhallintasuunnitelmat, joissa määritetään, miten epävarmuuteen valmistaudutaan ja miten riskitekijöitä seurataan.

Ohjelmatason keskeisimmiksi riskeiksi on ohjelmasuunnitelman laatimisen yhteydessä tunnistettu seuraavassa taulukossa esitetyt riskitekijät ja niistä aiheutuvat riskit. Ohjelmatason riskejä seurataan ja tarkennetaan ohjausryhmän kokouksissa tarpeen mukaan.

Ohjelman riskit	
Riski ja kuvaus	Toimenpiteet
Organisaatioiden sitoutuminen ohjelmassa tehtävään kehitys- ja lainsäädäntötyöhön. Ohjelman hankkeiden keskinäisriippuvuuksien vuoksi kaikkien osapuolten sitoutuminen on erityisen tärkeää, jotta ohjelman tavoitteet voidaan saavuttaa.	Ohjelmasta tarjotaan organisaatioille tukifunktioita valmistelun edistämiseen. Vastuuorganisaatioihin ja keskeisiin sidosryhmiin ollaan aktiivisesti yhteydessä ja mahdollisesta yhteisistä foorumeista niin ohjausryhmän kuin muiden säännöllisten kokousten muodossa. Kehittämishankkeista vastaavat virastot ovat laatineet sitoutumista edistävän yhteistyömuistion (VN/35368/2023-VM-17).
Sidosryhmien aktiivisuus tuotosten mahdollistamisessa ja niiden käyttöönotossa. Esimerkiksi seurakuntien ja Kansallisarkiston myönteinen osallistuminen valmisteluun on oleellista ohjelman tavoitteiden toteutumisen kannalta.	Osallistetaan keskeiset sidosryhmät ohjelman ohjausryhmään, ollaan aktiivisesti yhteydessä heihin ja viestitään vaikuttavasti. Ratkaistaan mahdolliset haasteet hyvällä yhteistyöllä asianosaisten kanssa.

Ohjelman riskit	
Riski ja kuvaus	Toimenpiteet
Lainsäädännön valmistelun aikataulu tai siihen tulevat muutokset voivat aiheuttaa riskin kehityshankkeiden etenemiselle tai käyttöönottojen aikataululle.	Kehityshankkeiden ja lainsäädännön valmistelun välinen yhteistyö rakennetaan tiiviiksi alusta asti ja tilannetta seurataan ohjelman koordinaatioryhmässä. Lainvalmistelun tarvitsemat tiedot ja linjaukset pyritään tuottamaan oikea-aikaisesti.
Kehityskohteiden ylläpitokustannusten rahoitus. Ylläpitokustannuksiin ei ole varattu erillistä rahoitusta.	Virastojen ylläpitokustannukset katetaan hankkeista saatavilla tuottavuushyödyillä. Tämä voi vaatia asiakasmaksujen liittämistä osana kokonaisuutta tuotettaviin uusiin palveluihin. Ohjelmakauden aikana arvioidaan säännöllisesti ylläpitokustannuksien suhdetta tuottavuushyötyihin.
Tavoiteltujen hyötyjen toteutuminen ja sen seuranta. Ohjelmasta muodostuvat hyödyt realisoituvat pääasiallisesti ohjelmakauden jälkeen, mikä haastaa ohjelman vaikuttavuuden arviointia. Niiden toteutuminen edellyttää myös sitä, että sähköistä asiointitapaa käytetään lisääntyvässä määrin.	Toteutetaan ennakkollisia toimenpiteitä ohjelman alussa, esimerkiksi kuluttajatutkimus. Seurataan ja arvioidaan hyötyjä aktiivisesti ohjelmakauden ajan ja sen jälkeen esimerkiksi osana digikompassin toimeenpanon seurantaa. Varmistetaan viestinnällisin keinoin, että uudet palvelut otetaan käyttöön.
Viestinnän tavoitettavuus ja resursointi. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että ohjelmaan liittyvä viestintä tavoittaa keskeiset toimijat. Ohjelmalle ei ole erikseen resursoitu viestintäresursseja.	Viestinnässä käytetään ministeriön omia viestintäresursseja ja tehdään laaja-alaista yhteistyötä asianosaisten organisaatioiden (erit. VM, DVV, Verohallinto) viestintäosastojen kanssa sekä tiivistä sidosryhmäyhteistyötä. Viestinnässä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia kanavia ja foorumeita. Lisäksi tuotetaan ohjelmalle viestintäsuunnitelma yhteistyössä vastuorganisaatioiden kanssa.